

ОИЛЕР ЖЕСЕМ ИЯТ

BA

7
сон
14 - 20
феврал
2001 йил

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни — 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

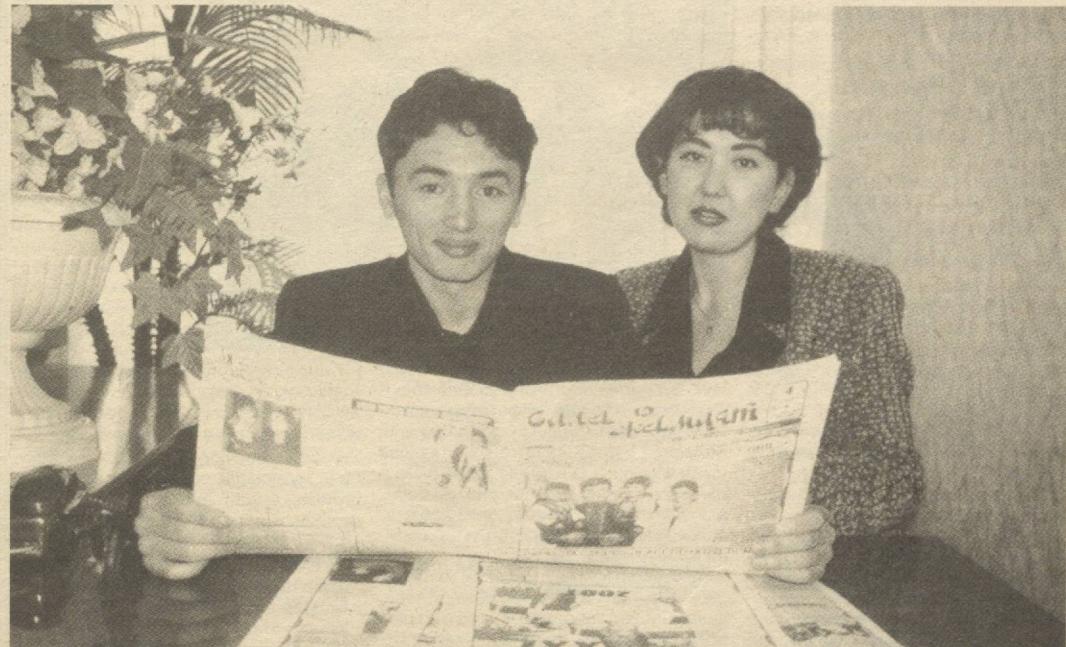
ЁПЛАРГА СУЯНЧ ВА ТАЯНЧ БЎЛСИН!

“Камолот” ёшлар ижтимоий Ҳаракати ташаббус гурхинин йигилишида Президентимиз ёшлар масаласи давлат сиёсатининг марказида турганини таъкидлади. “...Ёш йигит-қизлар турмуш кураётган пайтда мураккаб ҳаётйи синовлардан ўтади, шу даврда ёрдамга кўпроқ, муҳтоҳ бўлади”, - деди юртбошимиз “Ёш оила” дастурини тузиш масаласига алоҳида тўхталаркан. Дарҳакиат, ҳар бир ёш йигит-қиз мустақил ҳаётга қадам кўяркан ўз ўрни топишга интилади.

Ушбу йигилища кўтарилган камчилик ва муаммоларга бугунги ёшларимизнинг фикри қандай? Яқиндагина катта орзу-хаваслар ила турмуш курган Иzzатилла Абдукаримов ва Нодирахон билан шу хусусда сухбатлашдик. Иzzатилла Матбуот тарқатувчи Акциядорлик Жамиятида, Нодирахон эса Ҳалқ банкида ишлайди. Бу икки баҳтиёр ёшнинг дилларида эса бир олам орзулари бор.

- Иzzатилла, сизнинг “Камолот” ёшлар ижтимоий Ҳаракати ҳақидаги фикрингиз қандай?

- Гапнинг очиги “Камолот” жамғармасининг ишларидан кўнглими тўғланг эмас. Ҳатто, бавзи ёшларимиз бундай жамғарманинг бор ёки йўқлигини, унинг аъзоларининг нима иш билан шугулашиларини билишмайди ҳам. Энди ёшларнинг “Камолот” ёшлар ижтимоий Ҳаракати тузилишидан курсандмиз. Бу ташкилот шундай бўлиши керакки, республикамиздаги барча ёшларини Президентимиз таъкидларигандаридек: “Ватан - ягонадир, Ватан - биттадир” деган шиор остида бирлаштириши зарур. Кайси соҳада ишламайлик, ўқимайлик барчамизнинг, мақсад-муддоамиз - шу юрт, шу Ватан баҳти, тараққиётидир. «Камолот» ижтимоий Ҳаракати ёшларни бирлаштириб, эргаштирибни қол-

май уларнинг қувончу ташвишлари, муаммоларига шерик-у ҳамкор бўлса дея умид қиласми. Токи ҳар бир ёш уни кўлловчи, суюнч ва таянч бўлувчи ўз ташкилоти борлигини, ўз орзу-максадларини амалга ошироқ йўлида ёлғиз эмаслигини хис қилсин.

- Оиласиз билин “Камолот”нинг янги тузилажак Низом лойиҳасига қандай таклифлар киритган бўлардингиз?

- Биз рафиқам Нодирахон билан ўша кун телевидение орқали “Камолот”га багишлиган кўрсатувни диққат билан кўрдик. Айнан биз ёшларнинг кўнглимииздаги гаплар айтилганидан хурсанд бўлдик. Эндиғина оиласив турмушни бошлаган ёшлар дастлаб мураккаб ҳаётйи синовлардан ўтиши, ёрдамга муҳтоҳ бўлиши рост. Ўзимиз ёш шундай ҳолатларни бошимиздан

кечирдик. “Камолот” шундай вазиятда ёрдам кўрсатса, ёш оиласар ўзини бир қадар тутиб олади, балки яна-да мустахкамланади.

- Нодирахон, Иzzатилланинг сўзларига сиз нима дейсиз?

- Баъзан турли муаммолар, қийиничилар оқибатида умид билан кўрилган ёш оиласар бузилиб кетади. “Камолот” ижтимоий Ҳаракатининг тузилажак “Ёш оила” дастури биз каби ёш оиласарнинг айни кўнглимииздаги гап бўлди.

- Иzzатилла, сиз оиласиз тўнгич фарзандисиз. Агар алоҳида рўзгор килишига тўғри келса...

- Ҳа, мен тўнгич фарзандман. Вакти келип алоҳида рўзгор бўлиб яшашга тўғри келади. Мустақил бўлиб яшаш аввалига қийин кечиши табиий. Янги тузилажак “Камолот”нинг ёш оиласар-

га имтиёзли кредитлар, ёш тадбиркорларга фоизсиз кредитлар ажратилишида ёрдам бериси яхши. Шунда ёш оиласар жамият учун фойдали иш билан шугулашилари учун имтиёз ва имконга эга бўлишади.

- Нодирахон, ёш оиласиз бекаси сифатида бу борадаги фикрингиз?

- Оиласизнинг улуғлари - қайнона-қайнатом иккиси ҳам ўқитувчи. Ҳозирча рўзгорнинг барча ташвишлари уларнинг зиммасида. Шуларга суюниб, ишониб яшаймиз. Отонамиз ёрдамисиз қўйналардик, албатта. “Камолот” келгусида ёш оиласар суюнч ва таянч бўла оладиган ташкилотга айланишини истаймиз.

**Басира САЙИДАЛИЕВА
О. НУРМАМОТОВ
туширган сурат**

МАҲАЛЛА МАДАНИЯТ ГУЗАРИ

Республикамизда илк бор Жиззах вилоятida “Маҳалла маданият гузари” ташкил этилди.

- Ватан - маҳалладан бошланади. Маҳаллалар обод ва тинч бўлса, ҳалқнинг маданияти, матнавияти ривожланса, демак Ватан ободир. - деди Ҳалиқ иходиёти маданий-маърифий ёшлар республика илмий-услубий маркази бўйим мудири Муҳаммаджон Қозоқов “Туркистон-пресс” муҳирига. - Шунинг учун ҳам мамлакатимиздаги маҳалла гузарларини маданият, маърифат масъкаларига айлантиришига жийдий эътибор қараталиб ётирилди. Илк бор таъкиба тарикасида Жиззах шаҳрининг Раваллини маҳалла гузари маданият гузарига айлантирилди.

Маданият гузаридаги маҳалла ёшу ҳариси бўш вақтларини мазмунли ўтказадилар. Чунки, бу гўшада хунар-мандирилик, косиблик, новволийлик, қандолатчилик, бичиштишик каби ўнлаб хунарлар билан биргаликда ашула, рақс ва бошқа санъат турларини ўргатувчи тўғраклар ўз фарзандларини бошладилар.

Гузардаги маҳалла ахлига маший хизмат кўрсатувчи бошқа масканлар ҳам фаолият кўрсатмоқда. Маҳалла ёшларини иш билан таъминлаш мақсадидаги якн кунларда турли хил кичик корхоналар ҳам ишга туширилди. Шунингдек, маҳалла ёшлар ташкилоти ҳам ёшлар билан гузарда биргаликда иш олиб борадиган бўлди.

Бутун Ўзбекистонда...

НОЁБ ТУРЛАР ҲИМОЯСИ УЧУН

Самарқанддаги вилоят ўлкашунослини музейида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 10 йиллигига багишиб “Ўзбекистонда биологик хилма-хилликин саклаш” мавзууда кўчма кўргазма очиди.

- Кўргазма Ҳалқаро Ёввойи табиат фонди билан ҳамкорлиқда ташкил этилди, - деди музейнинг табиат бўйим мудири, биология

фандари номзоди Наталья Мирмазинская. - Мамлакатимизда якн айтмишда табиатга нисбатан шафатизларча муносабатда бўлингани туфайли ҳайвонот ва ўсимликлар оламидаги бир неча ноёб турлар ишқоли арафасига келиб колган. Экспозициямиздан ана шу бебаҳо бойликларимиз намуналари ўрин олган. Кўргазмани ташкил этишдан максадимиз аҳоли ўртасида ёв-

2,5 МИЛЛИОН СҮМ ЎТКАЗИЛДИ

Ярим ой жамиятни ҳисобига ўзларининг ҳайрия маблагларини ўтказдилар. Шу куни ўтказилган маблагнинг умумий миқдори 2,5 миллион сўмдан ошиди.

Унга шаҳарнинг кам таъминланган, кўп болали оиласари, ёлғиз қариялар ҳам таклиф этилдилар.

Тадбирга Республика ва вилоят Қи-

вой табиатга нисбатан меҳрувват тўйғусини ўйғотишдир. Токи юртимизда њеч ким уларга қарата курол кўтартасин.

Кўргазмадан Бухоро бугуси, кора лайлас, Ўтра Осиё қундузи каби ноёб жоноворлар турлари билан бир каторда Ўзбекистонда ўсадиган нодир ўсимликлар намуналари ҳам ўрин олган.

зил ярим ой жамиятлари жамоалари ҳам ўз совгалири билан келган эдилар. Шу куни Ангрен шаҳридаги иккиси юзга якн кам таъминланган, кўп болали оиласари ва ёлғиз қариялар ҳам кечаклар ва болалар ўйинчокари тақдим этилди.

“Туркистон-пресс”

Оила ва жамият**КОМИЛ ИНСОН ТАРБИЯСИ**

Софлом авлод. Соғлом авлод ўзи нима? Арабча "валад" - ўғил, фарзанд демакдир... Унинг кўплиги "авлод". Дунёни обод қиласидиган, мамлакатни ва ҳалқни бошқарадиган, йўлга соладиган, илм-маърифат тарқатадиган, касбу ҳунар соҳиби ёки она Ватани, юртни ҳар қандай душмандан саклайдиган посбон, яхшилик, меҳру шафқат уруғларини сенип, ҳосилини ўғиб оладиган келгуси ҳаётимиз - соғлом авлодидир.

Инсонийат пайдо бўлибдик, соғлом авлод тарбияси учун пайғамбарлар, авлиёлар, шоҳу амир, уламою фузло, ота-она, мактаб, мадраса, институт, университет, дехқону косиб-ҳамма жон куидидар.

Президентимиз Ислом Каримов ҳам жиддий эътибор берган дастлабки тадбирларидан бирин соғлом авлод тарбияси масаласи бўлди. Ёш авлод, келгуси авлод сўзларидан кўра соғлом сўзига алоҳида урғу берилди ва бу тарбиямиз шиорига айланди. Соғлом авлод бу факт жисмоний соғлом деган сўз эмас. Соғлом авлодни тарбиялаш анча мушкул ва масъулиятли вазифа.

Ота-она биринчи тарбияни ва фарзанд учун жавобгар. Болани дунёга келтиридими, уни тарбиялаш, илм бериш, қасб-хунарга ўргатиш, вояга етказиб ўйлик-жойлик қилиш инсоний бурчи эканини ота-она асло унутмасин. Мабодо ота-онанинг ўзида тарбия йўқ бўлса, бу - оила учун мусибат, бундай ота-она фарзандига тарбия беришга оқиз. Ҳозирги кунда динимиз ва жамиятимизга ёт ваҳобийлик, хизби таҳрир foяларига берилиб, жинойи шилгарга кўл ураётган ўш ўсмирларнинг ота-онаси кимлар, ўз фарзандини йўлга сололмаган, унинг қилишидан азоб чекиб, кариндош-уруғлар олдида, маҳалла-кўйида юзи шувут бўлиб ўрган ота-она аввал кеърда эди?

Биз мустақилликка эришиб, болаларимизга ўзимизнинг ота-боболаримиздан удум бўлиб қолган инсоний, исломий, шаркона ахлоқ ва тарбияни сингдириш имконига эга бўлдик. Бу

борада асосий тарбия масканни бўлган мактаб ва ўқитувчилар зиммасига жуда катта масульияти ва шарафли вазифа - бора тарбияси юкланганд. Ота-онадан олган тарбияни бола мактабда ташкиллаштиради, мавнавий вояга етади, улгайди, унда мустакил фикрларни юзага келади. Шу билан бирга аввал бир оиласда тарбия олган бола энди турличи қасб ғарзандлари-ўғил ва кизлар билан мулоқотда бўлади, улар билан дўстлашади, улардаги ҳам ижобий, ҳам салбий ҳулкаторвларни сезади. Баъзан яхши ахлоқ йўлини танлаб кетса, баъзан ёмон,

лат, қайси динда бўлишидан қатъий назар, ҳаммага баробар кечоу кундуз хизмат киласидиган, чарчашни билмайдиган, ундан қанча олинса ҳам камаймайдиган битмас-туганмас ҳазина, илм-фан, маънавият ва маърифат, ахлоқ-одоб манбаси.

Китоб берган таълимни ота-она ҳам, муаллим ҳам беролмайди. Афуски, кейинги вактларда китоб савдоига ва уни ўшларга етказиб беришга эътибор сусайб кетди. Бу соҳа мутасаддилари факат сархаридор, тез кетадиган китобларни кўплаб нашр этиш, моддий фойда олиш билан овора бўлмоқдадар, бунинг устига қофоз танқислиги туфайли китоблар наҳри нийоятда қиммат бўлиб кетди.

Китоб савдоси билан шуғулланадиган

кўплаб йирик китоб дўёнларни ётиб кўйилди. Намангандада Машраб кўчасидаги икки қаватли намунални китоб дўйони кандайдир ташкилотга бериб юборилди. Шаҳар ҳокимияти рўпарасидаги ва Исфархондаги китоб дўёнларни бузизб юборилди. Кўп олимлар яхши китобларни шахсий маблағи ҳисобидан нашр эттироқмода, кеърда сотишни билмайди, китоб савдоси билан шуғулланадиган муассаса китобни насиоя олади, 2-3 йиллаб пулини бермайди. Бу соҳанинг мутасадди раҳбарлари китоб нашрини, ундан ўшларни баҳраманд этишини жиддий ўлашлари керак. Бу соғлом авлодни тарбиялашда энг муҳим ва долзар масаладир.

Буюк Шайх Саъдий деган экан:
**Ёд дориши, вакти зодани ту,
Ҳама ҳандон буданду ту гирён.
Он чунон зики, баъди мурдани ту,
Ҳама гирён шаванду ту ҳандон.**
(Эсингдан чиқмасини, сен туғилганинг йиғлаб турғансан, бошқалар эса хурсанд бўлишган. Дунёда шундай яшагинки, ўлганингдан кейин ҳамма йиғлаб колсин, сен эса хурсанд бўлиб кет.)

Шайх Саъдий айтган инсонни тарбиялаш мукаддас бурчимиз эканини унутмайлик азиз ва мухтарам юртдошларим.

**Исматуллоҳ АБДУЛЛОҲ,
Ўзбекистонда хизмат
кўрсатган фан арбоби,
филология фанлари
доктори, профессор**

салбий йўлларга ҳам оғиб кетиши мумкин. Бунинг учун ота-она ўз фарзандининг юриш-туриши, улфатлари кимлигини зийракли билан кузатиб бориши, боласида куртак ёзаётган ҳар қандай салбий иллатга ўз вақтида, газон олмасдан чора-тадбир кўриши, барҳам бериши керак. Чунки "утиш даври" деб атадиган балогат даври бола тақдирни белгилайди. Бу даврни ўқитувчичарияларни ҳам унтуласмаслиги, ихтиёридаги ҳар бир ўқувчининг ҳулқ-атвори, кимлишидан ҳабардор бўлиши керак. Бола тарбиясига ота-онадан кейин иккичи жавобгар ўқитувчидир.

Соғлом авлодни тарбиялаш маҳалла ва иш жойдагилар диккат марказида бўлиши ҳам шарт. Битта маҳалладан безори, ўғри, каллакесар, гиёҳванд ёки иччиликбоз чикса, бу ўша маҳалла ҳалқи учун иснод. Бирон бир жиноятихи ҳақида эшитсан, даррор: "Бу қимнинг ўғли экан, қайси маҳаллалик ёки қайси қишлоқлик экан?" - деб сўраймиз.

Соғлом авлодни тарбиялашда китобнинг буюк аҳамиятини унутмайлик. Китоб беғараз, беминнат, ҳеч нарса талаб қилмайдиган, қаерга олиб борса бирга юрадиган, адашганни йўлга соладиган, ким бўлишидан, қайси мил-

бошим ёстика етса дарров ҳабар оладиган меҳрибонларимдир. Бу аёлларнинг инсоний фазилатлари ҳақида ахойиб достонлар ёса арзиди.

Масалан, Кароматхон жуда қувонок, ҳафсалали аёл. Ташкилотчи. Учрашувларни, дам олишларни ўшишиб туради. Хиёл жим бўлиб кетсан, излаб келади. Суҳбатлари ёқимли.

**Газетхон
минбари**

- Ҳай, Санъат опа,- деди у бир куни келиб,- сиз бизнинг кувалик Бекмирза акага турмушга чиқиб, ёз пайтлари Тошкентдан кишлоғимизга келжанингизда, бориб эшиқдан мўралаб-мўралаб, сизни кўриб кетардик. Кенин "Илоҳим киз бўлсин, исмими Санъатхон, кўйай", - деб огузладим. Ўғил туғилди. Барibir Санъат кўйдим. Ўша Санъатхон ўғимни ўйлантирашман. Бориб келишиб, кўнглумини шод килишади. Уларнинг икковлари ҳам муаллим. Бу ерда топган дуғоналарим, Ҳикоятхон, Кароматхон, Мұхабатхон, Комилахон, Турдихон ая, Умрочахон ая, Ўғилчахон аяларим холимни сўраб турдиган, гоҳо

рин! Албатта! - дейди. Бордим.

Кароматхоннинг турмуш ўртоғи Салим ака ҳам қувонок, ишсан одам. Улар ахил-инок яшишиб, тўрт ўғил, бир қизни ибратли инсонлар килиб вояга етказишишган. Қизлари Табассумхон чөвэр, яхши бир оиласининг скулини келини. Ўғиллари Бахтиёрхон фермер, Йигитали билан Каҳрамонхон тракторчи. Адашим Санъатхон комбайни хайдовчиси. Булар яхши ишлаб, яхши кийиниши ҳам, яхши ўйхорлаб куриб, мазмунли яшашни ҳам ўрнига кўйишиади. Кароматхон тўрт келини билан мисоли опа-сингилдек апок-чапок. Бу файзли хонадонга борсам, айниқса бу оиласининг кайвони онажони, тўқсан ёшли Зуфия момо билан сүхбатлашсам баҳри-дилим гул-гул очилади.

Умрочахон аянинг бева қолгандарига аянагина бўлди. Лекин ўғил-қизларига ҳам ота, ҳам она у киши. Болаларга, келинларга бўш бўлиб, томоркада доим мўлҳосил етишиштадилар. Ёшлилар ятишдан ошиб, невара-чеваралар кўрган бутабаррук аямиз

Oila va jamiyat**БОЛА
БОШИДАН...**

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИННИГ
КОНСТИТУЦИЯСИ

Жамият ҳаётининг мезони бўлган Конституцияни чукур ва ҳар томонла мағанийимиз, унинг маъносига стиб бориб, амалий ҳаётимизнинг доимий қўлланмасига айлантиришимиз даркор.

Ислом КАРИМОВ

Ёш авлоднинг хукуқий онги ва хукуқий маданияти ўз куртагини таълим-тарбия масканларида очади. Президентимиз Конституциямизнинг 8 йиллигига бағишиланган тантанали ийлишида: "Конституцияни болалар боғасидан бошлаб ўргатишмиз керак", - деб таъкидлаган эдилар. Шу максадда Республика "Оила" илмий-амалий маркази савобли ишга кўл урди. Янын "Мактабчага ёшдаги болаларда хукуқий онги ва демократик кўнжалмаларини хосил килиш" мавзууда машгулотлар дастуриятилди.

Машгулот илк бор Чилонзор туманидаги 406-сон болалар боғасидан тайёрлов гурухи болалари билан олиб борилди.

Машгулот жараёнида, мактабга тайёрлов ёшидаги 6-7 ёшли болалонларда хукуқий сабокларни ўрганишга катта қизиқишиш ва иштиёқ мавжудлиги кузатиди. Шу боис бу таърибидан оммалаштириш мақсадида шу туман мактабчага тарбия муассасалари тарбиячилари учун амалий семинар ташкил қилинди.

Семинар якунидаги марказнинг катта илмий ходими У.Исокова тарбиячилар билан хукуқий масалалар юзасидан қизиқарли савол-жавобларга бой давра сүхбати ўтказди. Конституциямиз юзасидан бўлган савол-жавоблар боғчи ёшидаги болаларга соддлаштирилган ҳолда тузилганлиги болаларнинг хукуқий билимларга эга бўлишиларида жуда куал келди.

Бу ташаббус республикамизнинг барча тарбия муассасаларида кўлланилади, дейа ишонамиз.

**М. АБДУЖАББОРОВА
семинар иштирокчisi**

каттадан ҳам, кичикдан ҳам хаబар олишина кандо кимлайдилар. Бирор тансикроп таом тайёрласалар бас, бизга илингларни ташкилди.

Эҳ-хе, кай бирини таърифлай. Бундай одамлар жуда жуда кўп Кувада. Лекин гапнинг очиги ҳамма жойга ҳам ҳар ҳафта боравермайсан, киши. Башқаларнинг ҳам ҳар ҳафта келишага вақти йўқ. Газета эса ҳар ҳафта ҳузуримда. Яшасин газета! Кўнглимни ҳар куни ёритадиган чирофум у.

"Оила ва жамият" шундайки, ўндағи бирорининг тақдирни ҳақида ўқиб шукр киласан. Яна бирорининг тақдирни ҳақида ўқиб фикр киласан. Каддинги тиклайсан. Ҳәйтингга меҳр кўясан. Айниқса, навхилор келинин "Оила ва жамият"-ни ўқиб, ҳаётга тийрак назар ташлайдиган, ўйчан, мулҳозазли бўлиб боряяти...

Ҳар ҳафта ўймани, кўнглимни ёритиб, узоқ қишлоққа мени сўрқолаб келадиган рўзнома ижодий жамоаси Сизга ташаккур! Бу газетага ўз кувончу ташвишлари ҳақида ёзиз мазмундорлигиги янада ошираётган минглаб юртдошларимизга ҳам баадад ташаккур! Келинглар, Кувага!

Санъат МАХМУДОВА

Зуфия МУМНОВА

ЎЗБЕКИСТОН

У ҳам сахар туриб омонлик кутар
Қизлари ой каби тўлинларига.
Уялмасин дебми қарамай ўтар
Ўзидан кеч турган келинларига.

Ана аравага қишнинг кунлари
Сараторн сарғайтган янтоқни ортар.
Кейин отам каби пичан ғарами
Ёнида хаёлчан тамаки тортар.

У ҳам қайгуради далаларини
Тутмасин урушнинг губори, доғи.
У ҳам санамайди болаларини
Баракаси учар деб, ўйлади чоги.

Шунданми уйида чақалоқ кулар
Ўйнаб бешигининг зар мунчонини.
Шунданми аёли ой каби тўлар,
Шод кучиб бешикнинг суюнчигини.

Яктағида терлар ором олар кеч
Яхшилик кўргазса гапириб юрмас.
Отамдек олганин унутмайди ҳеч,
Бирорга не берса ёдида турмас...

КИЗИМ САОДАТГА

Оловлардан олиб чиқкан оқ, гулум,
Бодом гулум, корлардан оппок, гулум.
Салом бергин дўстим, душманимга ҳам,
Охулару, окушга ўрток, гулум.

Менинг тўккан кўз ёшларим - маржонлар,
Маржонларим оқ бўйнингга так, гулум.
Бу тошларку менга тегиб ушалди,
Кўркма гулум, баҳти-баҳти боқ, гулум.

Тиконлари товонимда тугади,
Йўлларингда қолмади янтоқ гулум.
Рухимдаги тушкунликка ўт кўйди,
Кўзларингда чакнаган чақмоқ, гулум.

Сен келдингун тилга кирди гулдираб,
Жонгинамда минг битта булоқ гулум.
Адашмадим, саҳроларда чорлади,
Сочингдаги сирли кўнғирок, гулум.

Бир кун ўтсам, йиглаб юрма қабримда,
Овозингда сезмайин титрок, гулум.
Факат шеър айт, ер остидан эшигтум,
Олтин гулум, оптимда ўйғоқ гулум.

КЎЗЛАРИМДА ЧАҚНАГАН
ЧАҚМОҚ ГУЛИМ...

Гё биз минг йилки сухбатдадирмиз,
Энг ёруғ, энг тоза ҳайратдадирмиз,
Энг гўзал, энг ширин ҳаётда бормиз,
Сени менингчалик ҳеч ким билмайди.

Гарчи мен кўрмадим лолаларингни,
Кимнинг бўйи тутмиш хоналарингни,
Мен гул кулиб ўпдим ойналарингни,
Сени менингчалик ҳеч ким билмайди.

Кушимда кўраман дафтарларингни,
Хушимда тераман ахтарларингни,
Тушимда сезаман хатарларингни,
Сени менингчалик ҳеч ким билмайди.

Юрагимдан ўтган изинг билмайсан,
Кўнглинги менчалик ўзинг билмайсан,
Мен энди ўлмайман, сен ҳам ўлмайсан.
Сени менингчалик ҳеч ким билмайди.

Кошлар килич сени кўриклаб ётгай,
Тишилар окқанд мисол болига тортгай,
Сўзлар - олов сўзланмай йиглаб ётгай,
Сени менингчалик ҳеч ким билмайди.

Сен - оташ, кимларнинг қаловин ёқдинг,
Сен - олтин кумларга кўшилиб окдинг,
Сен - окдил ёқасан, сен менга ёқдинг,
Буни мендан бошқа ҳеч ким билмайди.

Неча йил тушда ҳам кўрмасман,
Кўзимдан дур оқар термасман,
Ханжарсиз, юракдан сугирмасман,
Сиз менга яқинсиз, яқинсиз.

Софинг саҳросида кийик сирдошим,
Аждар оғзидағи гул жабрдошим,
Бўронларда учган күш фикрдошим,
Сиз менга яқинсиз, яқинсиз.

Оқ гуллар очилган рўз менга,
Бу сокин, улугвор куз менга,
Бахтимиз азизим сиз менга,
Шунчалар яқинсиз, яқинсиз.

Ҳасратим қонида яшайсиз,
Ҳайрату ҳайронида яшайсиз,
Дил кушим жонида яшайсиз,
Сиз менга яқинсиз, яқинсиз.

Уммон хаёлида гуллайвераман,
Баҳорда мұждалар йўллайвераман,
Нафасингиз келар гуллайвераман,
Сиз менга яқинсиз, яқинсиз.

Келишган азизим, кўркам азизим,
Бу дунё доимо бир кам азизим.
Кўзингизда ёш-ла кулиб боқарсиз,
Бу кулга бунчалар гўзал азизим.

Оқ кўнгил азизим, оқ дил азизим,
Ўзимман армонга сингил, азизим.
Пойандоз ташладим мен магрур туриб,
Бош эгиб ўтарсиз оқ йўл, азизим.

Йўлингизни берсин, хандон етгайсиз,
Қанотимга санчиб камон етгайсиз.
Мен ўша камонни силаб ўшарман,
Сиз эсон етгайсиз, эсон етгайсиз.

Давр. Ижод. Оила

УМР ЙЎЛДОШИМ
ФИКРАТ АКАМГА

Кулгингиз қиши чоги - атиргул,
Қаҳрингиз чиллада қордир ёр.
Киличдек қесдингиз гумонни,
Гумонлар бўйнимга дордир ёр.

Коп-қора кўзларинг тубида,
Оқ субху-садиклар бокар ёр.
Минг сирли саволлар ичиди,
Минг сирли сандиклар оқар ёр.

Ерларга тегмаган елкаси,
Оловсиз, кўзлари чўглисиз.
Сиз паризодларнинг укаси,
Сиз парипайкарнинг ўғлисиз.

Сиз тутган олмалар оддиймас,
Олтингидир кулгуси кумуш ёр.
Сиз берган чечаклар шивирлаб,
Кулокқа нималар демиш ёр.

Икки киз - иккита кўзингиз,
Остонам - беғубор мамлакат.
Ўт, сувдан тухматдан асрасин,
Ибодат қилурман, ибодат.

Юрагим устида бир кийик,
Юради. Сиз уни кўрибсиз.
Сайёдлар кўшогиз, беш оғиз,
Қалконим, кўп хушёр турибсиз.

Яхшига йўйингиз таъбири,
Тушимда ўрик оқ гулламиш.
Арован боғидан отангиз,
Бизга оқ олмалар йўлламиш.

Дегайсиз: Йиглатиб кўймасман,
Ёқибсиз қайтули дафтарим.
Очиқ юз боқасиз оламга,
Камгапу, камсукум, камтарин.

Бағрингиз баҳорлар ўлкаси,
Ботирлар ичиди туғлисиз.
Сиз паризодларнинг укаси,
Сиз парипайкарнинг ўғлисиз.

ЭР КЕЛГАНДА УЙДА БЎЛ!

келгандага уй берк, ошхонанг
бўм-бўш турмасин. Ўртага
совуқлик тушмасин", - деб
қизларини яхши маънода
ҳайдардилар. Озиб-ёзиб
бир келибсан багримда яй-
раб ўтира қол ёки ўша ёринг
бир марта овқатни ўрнига
нон-чой ича қолсин демас-
дилар. Ҳозирги вактда бу-
вим раҳматидан мерос ўша
ўгитни ҳаётга тадбик этса
бўладимикин ёки ўйқ. Са-
баб, овқат музлатигичда ту-
ради, шундок олиб печга
кўйса эр ҳазретларини корин-
лари бир пасда тўйди-ку, деб
ўйлаймиз. Шундай хотиржам-
лик билан колдириб кетган ов-
қатимиз ҳатто жойидан ҳам
қимирламаганини кўриб ҳай-

рон коламиз. Нега бошқаларни
эри хотини уйда ўйқ бўлса
ҳаётда ҳам тўйиб, тинчиди
ўтиради-ю, менини эса чой
ҳам ичмайди деб хунобимиз
ошади. Аслида-чи? Аслида
сенсиз томогидан сув ҳам
ўтмай, сенсиз таом татимай
турганидан, сенга шундай
боғланганидан хурсанд
бўлишинг керак, бандай но-
дон.

Эрга чой узатмок, таом тут-
моқ уни фақат корнини
тўйдирмок эмас, эҳтиромли
қарашларимиз ила уни ниго-
хини бойитмок, ширин тову-
шимиз, муомаламиз ила шу-
рини тўйдирмок, қолаверса
шарқона дастурхон атрофида-
ги маданиятимиз ила унинг

калбини тўлдирмоқ эмасму?
Биз ўзбек аёлларининг қони-
да уйга боғлиқлик момомерос.

Қаерда бўлмайлиғи ҳаёлимиз
уйда. Нимадир уйга тортаве-
ради. Ҳавотиримиз ҳам уйда,
хотиржамлигимиз ҳам уйда.

Қаерда бўлмайлик эрдан
олдин уйда бўлишига хара-
кат қоламиз. Келинларга
ҳам айтаримиз ушбу: У
ерда бўл, бу ерда бўл - эр
кељданда уйда бўл...

Келинчаксан мисли ой,
Келинчаксан мисли гул.
У ерда бўл, бу ерда бўл,
Эр келгандада ҳасрат мўл.
Синглингни кўришга бор,
Олангни кўришга бор.
Бемор онанг кирин ювиб,
Сочини ўришга бор.
Лек хаёлинг уйда бўлсин,
Кўлларингга қанот ил.

У ерда бўл, бу ерда бўл,
Эр келгандада уйда бўл.
Аммангдан қарзларинг кўп,
Холангдан қарзларинг кўп.
Улар сенга кўп ўтказган,
Чакирсалар унда бўл.
У ерда бўл, бу ерда бўл.
Сен қанчалар зебосан,
Сен қанчалар санамсан.
Кутубхона, пардоҳона,
Назокатда тилда бўл.
Лек хаёлинг уйда бўлсин,
Кўлларингга қанот ил.
У ерда бўл, бу ерда бўл,
Эр келгандада уйда бўл.
Бу дунёда ҳасрат мўл.
Чакирсалар чарларга бор,
Чорласалар тўйда бўл.
Лек хаёлинг уйда бўлсин,
Кўлларингга қанот ил.
У ерда бўл, бу ерда бўл,
Эр келгандада уйда бўл.

ХАР ИШДА ТАДБИР ЗАРУР

1958 йил. Мен ёш фельдшерни Бешарик туманинг Яккатут қишлоғидаги тибий пунктга ишга юбориши. Бу ергадилар мени "тошкентлик дўхтири" деб аташарди. Мен ишлабан мъузагизига мусассаса Серак қишлоғида жойлашган эди. Шу яқин орада жуда катта, бахайбат жиёда дарахти бўлиб бу жойни "Кўк йўтал бувам" деб аташар эди.

Хар чоршанба "Кўк йўтал бувам"га шифоталаб одамлар келишарди. Шу куни ён атроф нюхоятда гаёвум бўларди. Шу "Кўк йўтал бувам" туфайли мен чоршанба кунга ишсиз қолардим. Чунки шу куни беморлар менинг одимдига эмас, жиёда кошига ошиқшарди. Жиёда дарахти билан ўртамизда аллакандай ўзига хос рақобат юзага келганди. Лекин бир воқеадан сўнг...

Кунларнинг бирда "Победа" машинасида бир ёш ийит келиб:

- Кекса отамиз икки кечадан бери "хик-хик" қилиб ётибдилар. Биронта дўхтири ёрдам берга олмади. Нажот излаб сизга келдик,- деди. Мен Тошкентдан ўзим билан учта китоб олиб келган эдим. Биро русча-ўзбекча лугат, иккинчиси Ибн Синонинг "Тиб конунлари" асари ва нюхоят, учинчиси "Фельдшер маълумотномаси" китоби эди. Бир соат китоб тишиб, "хик-хик"ни рус тилида "икота" дейлишини билиб, унга ухлатувчи - люминал дориси даъво эканлигини, у 8 соат тинчлантириб ухлатишни билиб олдим.

Мен машина келиши билан уч доза люминални аралаштириб, тайёрлаб, бемор олдига рабона бўлдим. Беморнинг ховлисига кўни-кўшини, кариндош-урулар тўплланган эди. Ховлига киришим билан "Ана, тошкентлик дўхтири келди", - деб овоза килиши.

Мени ўй ичига бошладилар. Ўй тўрида 75-76 ёшларга кирган узун соколли чол

кўзи юмук ҳолда "хик", "хик", "хик" килиб, хикичок тутиб ётар эди. Мен 40 дақика ичидаги хикичони тўхтатишими эзлон килиб, аччик чоғ дамлаб келишларини буюрдим. Аччик чоғ билан уч доза оширилган дорини "ичириб юбордим". Бемор 24 соат ухлаб, соғайиб уйгонини айтдим.

Хакиқатан айтганим бўлиб, 40 дақика ичидаги хикичок тўхтади. Бу мўъиззани кўрган тумонат одам менинг миннатдорчиллик билдири, "Барака топгр, тошкентлик дўхтур тошкентлик-да", - деб келишди.

Мен ёш иш жойимга кайтиб, ракибим жиёда дарахтига мағруронга қараб кўйдим. Эртасига 25 соат ўтгач ҳам бемор ўйон-маганлиги ҳқидаги хабар келди. Шундагина мени люминални ошик дозада берганимни сездим. Мен илохий дарахт "Кўк йўтал бувам"дан енгилётгандек унга бир хўйрайбай қараб кўйдим. Беморнинг ўйлига эса бир соатдан кейин келишини буюриб, фельдшерлигни қизил китобимни яна тита бошлидим. Энди уйкудан бош кўтارломай ётган беморимга коғеин давло эканлигини аниқладим ва ишга киришдим. Охири харугтуп чол кўзини очди. Азбаройи сунганимданди: "Ассалому аляйкум, бормисиз отагинам", - деб бақириб юборибман. Ховлида мени кузашиб турган одамлар орасидаги каттиқ куғул кўтарили. Касалликдан фориг бўлган отахон билан мени одамлар табриклишиб, хонадон кувончи бир пасда бутун кишлоқча ёйилди.

Шу-шу хафтанинг ҳамма кунидаги "Кўк йўтал бувам"га эмас, мен бош бўлган шифонага беморлар келдиган бўлиши. Илохий жиёда дарахти билан бўлган ракобатда мен енгиг чиқдим.

**Эргаш САЛИМОВ,
тиббиёт фанлари доктори,
профессор**

Кўнгил

Бу воеага ўн йилдан дим кўриб турган ошиди. Эсласам, беихтиёр кулгум келади-ю, лекин баривиб, аёл қалбининг нозикдан-да нозик эканлигига, айниқса... бир ажаб-ғасдла...

Баҳорнинг сўнгги кунлари эди. Нимагадир хаёлимдан нок кетмай қолди. Кўксимдинг бир жойи жизиллаб турганга ўшарди. Нок есан, худди ўша ҳарорат босиладигандай. Тушларимда нок кўраман, у сувда қалкиб оқиб бораётган бўлади - интилиб ушлолмайман, ё баланд шоҳда осилиб турган бўлади - бўйим етмайди. Икки яшарлик ўғлим билан бозорга бориш нокулий, қолаверса бозордан нок топа оламани-йўкими бунисиям номайлум. Ниҳоят, турмуш ўртогимга бир куни эрталаб:

- Бозорда нок бормишин?- дедим.

Булар кулиб: "Янгидан нок пишадиган пайт кела-япти-ю... нима, тушнингизга нок кирдими?" - дедилару ишга кетдилар. Ўша куни... назаримда, турмуш ўртогим худди нок олиб келдигандай эди, кеч бўлишини бир галати ҳаяжон билан кутдим. Баримдаги жизиллаш шу оқсом таскин топадигандай эди.

Кўнироқ жиринглаганди, учуб бордим. Ёш болага ўҳшаб даррор турмуш ўртогимнинг кўлларига қарабман. Нок йўк эди...

- Нок йўк эканми?- де-

ҲАЁТ ташвишлари ва қувончлари

Самарқанд вилояти туманлараро меҳнат экспертиза комиссияларидан бирда ҳамшира бўлиб ишлайман. Қасбим тақосози билан ҳар куни турли тоифа кишилар билан учрашаман, сухбатлашаман. Баъзи кишилар тўрт мучалари соғ бўлиб, ногиронликни даво қилишса, баъзилари қачон тузалар эканман-у, ишлар эканман дейишиди. Иш кунларимни бирда гарчи қош-қўзларини бўймаган бўлса-да, худди қўзларига сурма суртгандек коп-кора, буғдрангт кўхликкина бир аёлни (ёши 42 да) ҳужжатларини қабул қилдим. Ногиронларга очиладиган далолатномани "оиплави ахволи" бандига келганимда, аёлни қўзларидан аччик ёш беихтиёри сизиб чиқди. "Кеңирасиз синглим, касал хотин кимга ҳам керак? Эрим, беш нафар фарзандим бор. Икки йил бўлди. Сен касалсан, ногиронсан, деб касалхонада даволанаётган пайтимда мени ташлаб, ёшгина, икки нафар фарзандни никоҳсиз түккан, тўйма-тўй юриб отарчилик қилаётган бир аёлни ўйлаб олган", - деди ҳамон кўзларини тия олмай. "Ҳафа бўлманд опа, ахир икки ўғил, уч кизингиз бор экан, наисб бўлса шуларни ҳузурини кўрасиз. Ахир ногиронликабадий эмас. Бир кун келиб ҳаммаси эсингиздан чиқади. Нечаки ногиронлар даволанишлардан сўнг тузалиб кетишиган, хозир ишлашапти. Дардини берган Ҳудо шифосини ҳам беради", - дедим бутун вужуди титраб ўйлаётган аёлни юпатмоқчи бўлиб. "Биласизми", - аёл яна сўзини давом эттириди, - мен эримни айблайман, мен ўша суюқёқни айблайман, чунки эрим табиатан бо-

ҚАЙТАРДУНЁ

Шарофат хола қўшни махаллада бўлган "мавлуд"дан қайтаркан, отин бувининг айтган гапларини ўзича хаёлидан ўтказиб келарди.

Отин буви: "Бу дунёда ҳеч нарса жавобсиз қолмайди: яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам албатта қайтади, "ал қасосуминал ҳақ", деб бежиз айтишмаган. Шунинг учун кишилар ҳамиша бир-бира гапумомала бўлиши лозим. Биронинг дилини огритмасдан, бу фанимат дунёда бир-бира имизим эҳтиёглашмиз керак", - дегандан негадир раҳматли қайнонасини эслаб қолди. Қайнонаси билан бир гап жанжаллашиб колишишганда, қўлига тушган яримта фиштин унга қаратиб отиб юборган ва қайнонасининг боши ёрилиб анча ётиб колганди.

...Ўша воеадан сўнг уни эри хайдаб юборган, ота-онасини уйда бир-икки ой тургач, яна қайнонаси раҳматли ўтрага тушиб, келинини қайтариб олиб келган, уйга келгач ҳам ўғлини уришиб, эр-хотинни мурасага келтирганди.

Ўтган воеадарни хотирларкан, Шарофат холанинг хаёлига беихтиёри ўзининг келини келди. Мана, ўн йилдан ошибдики, Шарофат холанинг хизматиди. Ҳудо ярлақаб, келиндан берган: келин бўлиб тушибдики, каттани хурмат, кичинки иззат килади. Шу йиллар мобайнида бирон оғиз гап қайтарганини билмайди. Ҳамма вакт ўз ишини билиб қилади, ҳамиша қайнонасининг хизматига шай. Баъзан ҳаётда бўлиб тургандай, келишмовчиликлар рўй берса, Шарофат хола уришиб беради-шунда ҳам индамай ишини қилиб

кетаверади, оғир ботган кезлари эса ўйига кириб кетиб йиглаб олади-да, яна ҳеч нима бўлмагандай қулиб чиқиб, юмуши билан овуниб кетаверади.

"Отин буви ҳам ҳар гапни гапиравераркан-да, дилидан кечириди Шарофат хола. - Бу келиндан бир нарса қайтиш ўёқда турсин, одамнинг кўзига тик қарай олмайди-ку"... Шу хаёллар билан ўйига етиб келган Шарофат холални келини кулибгина қарши олди:

- Яхши бориб келдингизми, ойижон?-дэя кўлидан дастурхони олди. Қайнона-келин уй томон юриши. Шарофат хола келининг бокаркан, яна отин бувининг гаплари ёдига тушшиб, дили фаш бўлди.

Орадан кунлар ўтди. Рўзгор юмушларига ўралшиб, бўлиб ўтган гаплар хам ёддан кўтарили. Иттифоқо, бир куни Шарофат хола келининг томдан ниманидир олиб тушишни буюрдида, наровон ноболлиги учун ўзи пастда ушлаб турди.

Эски-туски кийимларнинг орасидан айттилган нарсани олиб тушаётган келиннинг оёғи бехосдан том четида турган фиштга тегиб кетиб, тўғри Шарофат холанинг бошига тушиди. Кўзларидан ўт чақнаб, хушидан кетаркан, кулоқлари остида отин бувининг "ал қасосуминал ҳақ" деган сўзлари жаранглагандек бўлди...

**Ҳамдамжон ИМОМОВ
Фарғона вилояти,
Кува тумани**

«КАСАЛ ХОТИН КИМГА ҲАМ КЕРАК?..»

нафар болани тарбиялашди, во-яга етказиши. "Иссик жон иситмасиз бўлмайди" деганларидек, Сабоҳат опа 1992 йилда "қанди дигабет" хасталиги билан хасталандилар, касалик оёқа ўтган, аввал бир оёқлари, кейин иккичи оёқларидан ажралдилар. Йўқ, Яхшимурод ака бошча жувонга кўз олайтирилди. Қайтага Сабоҳат опага янада меҳр кўйдилар. Юзларидан доимо нур таралиб турдиган бу кишини бир кўрган одам хеч фами йўқ, жуда хушчак, чи дейди, чунки у киши бирор марта ҳам нолимайдилар. Якнда Яхшимурод ака ногиронлар аравасасига йўлланма олиш учун келдилар. Қайтага Сабоҳат опага янада меҳр кўйдилар. Юзларидан доимо нур таралиб турдиган бу кишини бир кўрган одам хеч фами йўқ, жуда хушчак, чи дейди, чунки у киши бирор марта ҳам нолимайдилар. Якнда Яхшимурод ака ногиронлар аравасасига йўлланма олиш учун келдилар. Ҳайтига сарнатон саллиги". Аёл янада сўзидавом этди: «Катта ўғлим олийгоҳда тўртнин курсда ўқир эди. Бу йил ўкини сиркти бўлумига ўтказди. Ҳозир дадаси ишлаётган автоколоннада таъмирловчи бўлиб ишлайтипи». «Бўлмаса дадаси билан учрашиб турар экан-да?». «Йўқ, ни-малар деяпсиз, яқинда катта кизимни узатдик, тўйга ҳам келмади. Айттирган эдик. «Бора олмайман жанжал қилади, хотиним жуда рашикчи», - деди. Аёлга ичимдан раҳимни келид, уни ҳандай қилиб юлатдиган чиқади. Нечаки ногиронлар даволанишлардан сўнг тузалиб кетишиган, хозир ишлашапти. Дардини берган Ҳудо сифосини ҳам беради», - дедим бутун вужуди титраб ўйлаётган аёлни юпатмоқчи бўлиб.

Кани энди ҳамма эрқаклар ҳам сиздек олижаноб, ойхиммат бўлса, садоқатнингизга тассано, Яхшимурод ака. Сиз-чи, эй ногард эрқак, балки сизиз аданашган дирсиз, балки сизиз алдашгандир. Хали ҳам кеч эмас, фарзандларингиз кечиришиади, уйингизга қайтинг. Улар билан бирга бўлгун, ўз жуфтадиганлизни бир дардига юз дард кўшманг. Бегуноҳ хаста аёлнинг кўз ёшини бекорга оқизманг, Оллохнинг қархи келади.

**Рухсора РАХИМОВА
Самарқанд вилояти,
Жума шаҳри**

МЕХНАТ - ФАРОФАТ МАНБАИ

Учунубек, сиз бу мақолани ўта куюнчаклик билан ёзисбиз. Ҳақиқатан ҳам кишиларнинг ўзига инсоф бермаса, ҳар қанча қонун-фармонлар бекор экан. Сиз ўз мактубингизда: "Бу йигитларни Ҳудо уриб кўймайдими? Вижонлорни бир умр азобда қолмайдими?" - деб юрагингиздан ўртаниб мактуб битибсиз ва ўша нотавони ожизга 1000 сўм бериб кўп савобга колибсиз.

Энди уажон, улар-ку йигит киши бўла туриб шу ишни қилишганини ачиниб ёзисбиз. Мен ҳам ўзим гувоҳ бўлган воқеани айтай, сиз кулок тутинг.

Мен беш-олти йилдан бўён бозорда тирикчилик қиласман. Ҳаридорнинг ҳақиқидан уриб қолишини ор деб биламан. Негаки, бир лумка ҳаром таом ҳам болаларимни ёмон йўлга бошлишидан чўйчиман. Одамларга қўлимидан келганча яхшилик қилишга интиламан. Ҳулас, якинда (бунга ҳали бир хафта бўлганиб йўқ) гўшт бозорида бир йигитнинг йиғлаб, хомуш ўтирганига кўзим тушди. Беихтиёр унга яқин бориб: «Ҳа, ука, тинчлики?» - деб сўрадим. Шунда йигит бошидан ўтган кечмишларни гапириб берди.

Йигит асли қашқадарёлик бўлиб, у ёқдан Тошкентга сотишга кўй олиб келар экан. Шу куни ҳам у йигирматна кўйини олиб шериги билан йўлга тушишибди. Йўлда машинани бир

йўловчи аёл тўхтаби, икки кўйини машинага ортади ва йўл давомида бозорга кўй сотишига кетаётганини, оиласи икти-содий ночор ахволга тушиб

қўйналиб қолганини айтади. Ҳар қалай, ҳамроҳ йигитлар, ҳамشاҳларига ичлари ачиб, кўлларидан келган ёрдамини беришига тайёр эканликларини айтишиади. Бу гапдан аёлнинг чирой очи-либ, йўл давомида уларга гурунг бериб келади. Ҳаммаларни биргаликда кўйларини олиб күшхонада сўйдиришади ва гўштларни ултуржи нарҳда сотишади. Уч киши эмасми, ҳалиги икки йигит қандайдир иш билан чалғишиади, бу орада гўшти сотиб олган йигитлар аёлни олдига келиб: «Сиз гўшт топширган йигитни шеригимиз?» - деб сўраганида, у «ҳа, эрим», - деб тап тортмай. Гўшт сотовчи йигит бир кам юз минг сўм пулни аёлни кўлига тутқазганида аёлнинг кўллари калтираб қолади ва ўзининг нарсаларини гаровга колдириб «хозир келаман!», - дебдико, кўчага чиқиб кўён расмими чизади. «Нексия» русумли машинага ўтириб қочиб кетади. Бояги йигитлар келиб қарашса-

ЭСЛАТМА: Қуналарни бирда машиналини тузатиш учун устоҳонага бордим. Шу ерда кўзи ожиз бир одамга дуч келдим. Бу одам иккала кўзи ҳам ожизлиги боис даволанинг учун уни олти минг сўм пулни ўтираб, ўзини алдаб кетишшибди.

Учкун ТОЛБОБОЕВ

ки, на аёл бор, на пул. Воеадан во-киф бўлишиб, зир чопишади, аммо хеч нарсага эриша олмайдилар. Бирданга шунча пулни йўқотганидан хафа бўлган йигит

шеригига: «Ахир сен менга шериксанку, кел, йўқолган пулни ярмини сен тўла...» - дейди. Ҳамрохи эса: «Ие, у аёл сени «хотининг» экан-ку, кечирасан, қандада килиб пулни йўқотган бўлсанг, шундай килиб топ...» - дебди. Унинг саргузаштини эшишиб кулишимни ҳам, куишимни ҳам билмай қолдим. Йигит эса куладиган алфозда эмасди.

- О, энди дадамга нима дейман-а? Шунча кўйининг пулни қаёқдан топиб бераман? Үзи хеч кимга яхшилик қилиш керак эмас экан-да, - дебди у афус-надомат билан бош чайқаб.

Биз аёллар қай биримиз она, қай биримиз сингил ва ёки фарзандмиз. Ким бўлишишимиздан қатъй назар, эркакларга аёл-қишини улуғлаш лозимлигини бот-бот эслатиб турасиз. Беш кўл баробар бўлмаса-да, орамизда бирорнинг луқмаи ҳалолига кўз олайтируви баднафс аёллар ҳам йўқ эмас. Уша аёл бирорнинг пулни қандай килиб бо-

СИЗГА САБР ТИЛАЙМАН

«Ҳаёт гўзал, лекин...» - 43-сон

тоғларим кулади бу дунёдан» - деб.

ЭСЛАТМА: Онажоним 45 ўшидадан ётдицар. Бу уйга нафқат келин, балки 8 етимеа ўзай она бўлиб тушгандарини тўй куни билдишлар. Сўнг 2 киз, бир ўғили бўлғандар. Аммо тақдир экан, онамдан ҳам бувандан ҳам эрта айридим. Тога ва холаларидан, ҳаттоқи бувимдан ҳам кўнглим сувуган.

МАВЛУДА

Мавлудаҳон! Сингилганим, ҳаёт синовлардан иборат. Шундай экан бандаси ҳамиша Аллоҳ таолодан шу синовларни ёнгиди ўтиши учун сабр тилаши лозим. Үз онангиз ҳаётини таърифлаб ёзисбиз. Ҳудойим жойларини жаннатдан қўлган бўлсин.

Мавлудаҳон синглим, сизга сабр, сабр ва яна сабр тилайман. Тушнаман, бу жуда қийин нарса, худди шундай айрилиқ менинг ҳам бошимдан ўтган, шунинг учун ҳам сизни чин дилдан тушнаман.

Синглим, бу ёғига энди сиз ўзинингизи кўлга олинг-да, яшашга интилинг. Аллоҳ меҳрибон! Ҳечам ундан умидингизни узмаган. Ахир сиз ҳали жудаям ўшсиз. Ҳудо насиб қилса ҳали сиз учун баҳтири кунлар олдинда. Ишонаверинг. Ишончим комилки, Сиз ҳали етти ухлаб тушкўмаган БАХТ эгаси бўласиз. Ҳатингизда шундай савол бергансиз: «Азиз одамлар, айтинглар, энди кимга суюнай, барча

мавлудаҳон, мен сизни икки қаноти синган оқкўшга ўҳшатаман. Вақти келиб шу икки қанотинги сиз билан ўзинингизни сизга олиб, сизга озми-кўпми маслаҳат бермокчиман. Мактабни аъло баҳоларга битирибсиз, келажагиниг хакида ўйлаб, бирор билим юртига ўқишига кириб ёки бирор ҳунар ўрганиши олдингизга мақсад килиб, шунга эришиш учун ҳарракат килиш керак эди. Сиз эса Шерзод билан учрашувни қанда килмай, ҳатто «бира жойга олиб бораман» деса сўраб-суршиштимай кетавергансиз. «Мен Шерзод билан шу вақтгача юрган бўлсан ҳам бирга бўлмаганман» дебизис. Бу гапнингизни қандай тушунса бўлади? Биз ҳам икки йил биримизни синааб турмуш кур-

мадан ўзинингизни таърифлаб - ўзи учун дўзахдан жой хозирлагандир».

Мол, мул, давлат - булар ҳаммаси ўткинчи. Лекин бир оғиз ширин сўз, килинган беминнат яхшилик эса жаннат дарвозаларини очишига кодирдир.

Синглим Мавлудаҳон, Сизга чин дилдан ҳаётда ўз ўрнингизни топиб олишингизни тилайман. Ҳеч ҳам руҳан тушмант.

Саида ФОЗИЛОВА
Тошкент шахри

Синглим Малоҳат! Ёрдам сўраб, илтижолар килиб битган мактубингизни ўқидуму, билиб-билим килиб қўйган ишларингиздан жуда ҳафа бўлдим. Қўлимга қозғ ва калам олиб, сизга озми-кўпми маслаҳат бермокчиман. Мактабни аъло баҳоларга битирибсиз, келажагиниг хакида ўйлаб, бирор билим юртига ўқишига кириб ёки бирор ҳунар ўрганиши олдингизга мақсад килиб, шунга эришиш учун ҳарракат килиш керак эди. Бахтиёр ҳақида ўйлашга ҳаққиниг йўқ, деб ўйлайман. Оппон либосга ўрайлиб, келин бўлиш хакида жуда кеч ўйлабсиз. Бахтиёрни эса бўшони айлантирманг, Шерзоддан қолманг.

У сизни севгаңда шунча азобга кўйимадан ўйланиши керак эди. Шерзоднинг таъна тошла-

лалари оғизга тутди экан? Уша ҳаром лукмадан тотиган фарзандлар эртага қандай инсон бўлиб етишишаркан-а?

Куни кеча ёнимда кўкат сотувчи шеригин жигибийрони чиқиб шундайдеди:

- Эй, синглим, бу дунёning ишлари тушумай қолдим. Буни қаранг, куни кеча юкоридаги бозорда савдо килувчи аёлдан бир литр қаймокни 1350 сўмга олгандим. Буни қаранг, ярми қаймок, ярми катик экан... Инсофисизлик ҳам шу даражада бўлади.

Учунубек, сиз-ку хали ҳаёт бўсағасида турган норасида йигитлардан ҳафа бўлиб мактуб ёзисбиз. Аммо, оқу қорани танийдиган, икки-уч фарзандга она бўлган, «заифа-ожизаларнинг» бу қилишларни қандай баҳолайсиз? Эътиқодли кишилар ҳеч ҳам бирорнинг ҳаққига кўз олайтиришмайди. Колаверса, биз хаммамиз факат меҳнат қилибина фарофатга эришишимиз мумкин. Меҳнат оддиги кунларни ҳам байрамга айлантириб юборади, кўнглингиз тинч, юрагингиз хотиржам бўлади.

Келинг, азизлар, ўткинчи бу дунёда ҳурматимизни йўқотмайлик, мисқолаб йиқкан обўримизни ҳовчублаб сочиб юбормайлик. Инсон деган кутлуг, муқаддас номга муносиб бўлишига интиляйлик.

Н. САНГИРОВА

Янгиер шахри

У СИЗНИ СЕВГАНДА...

«Уйда тўй тараффуди, мен эса...» - 44-сон

Синглим Малоҳат! Ёрдам сўраб, илтижолар килиб битган мактубингизни ўқидуму, билиб-билим килиб қўйган ишларингиздан жуда ҳафа бўлдим. Қўлимга қозғ ва калам олиб, сизга озми-кўпми маслаҳат бермокчиман. Шерзод эса 15 ўшингиздан бери авайлаб юриб нега сизга ишонмас экан? Агар сизни айбингиз бўлмаса,

ганимиз. Лекин чегадардан чикмаганимиз. Сиз эса Шерзодни жуда севардим деб дарров шартига рози бўлибсиз. Шерзод эса 15 ўшингиздан бери авайлаб юриб нега сизга ишонмас экан? Агар сизни айбингиз бўлмаса,

Шерзод билан биргаликда аёллар варгча мурожаот килиб айбингиз йўқлигини исботлаш керак эди. Бахтиёр ҳақида ўйлашга ҳаққиниг йўқ, деб ўйлайман. Оппон либосга ўрайлиб, келин бўлиш хакида жуда кеч ўйлабсиз. Бахтиёрни эса бўшони айлантирманг, Шерзоддан қолманг...

МАЛОҲАТ

ридан кошишини ўйламан, бу ахвозда кимга тегсангиз ҳам тилингиз киска, бошингиз ҳам бўлади.

Еки Бахтиёрга тўйдан олдин хамма бўлган воқеани айтиб-туштирилди рози бўлсангина у билан турмуш куринг. Кейин яхши мумаламатни, камтарлигингиз, колаверса ҳалол меҳнатингиз билан ўзингизни оқланг.

Феруза КОМИЛОВА
Бухоро вилояти

СИҲАТГОҲ ТЕЗРОҚ БИТСА...

«Шифобахи сув дардмандларга дармон бўлсин...» - 29-сон

ЭСЛАТМА: Олинган маъдумотларга кўра, Кўшраъот-Кўшоночдаги кудуқдан чиқсан сув ниҳоятда шифобахи. Агар шу муаммо ҳал қилингандан аҳолининг нафқат саломатлиги, баълиши билан таъминлаш борасидаги масалалар ҳам ечи-ми топиларди.

М. УБАЙДУЛЛАЕВ

момлаб аҳоли эҳтиёжи учун ишлатилса нур устига аъло нур бўлар эди.

Самарқандга бориб келиш учун қанча вакт ва маблаб сарфланади. Идишларга солиб чиқариси, ҳам давлат, ҳам аҳоли учун фойдали бўлар эди.

Нафиса ШОБЕРДИЕВА
Сурхондарё вилояти,
Ангор тумани

АСЛО ТУШКУНИККА ТУШМАНГ

«Мен ҳам севилиб яшармиканман?» - 51-сон

билан давлатнинг, фарзанднинг эрта-кечи йўқ. Шукр қилинг, севимли касбингиз, жамоанигиз, ота-она, жигарларингиз бор экан. Сизга жирканч ниятларига етмок учун қўйилнган тақлифларга кўймай, тўғри қўйлангиз. Ўз оиласига, аҳли аёлга вафоҳ кўйлангиз асло сизга ҳам вафодор бўймай-

ди. Сизга ўхшаб ўқиб, ишлаб, ўз бахтини кутиб, умрини ўтказадиган, ажаблас. Асло тушкунликка тушманг. Саришта, орасра ва дилбарликни кўйдан берманг. Аввалорқ наҳот сизга бирон йигит севгли изхор кўйлангиз бўлса? Еки ўзингизга бирон йигит ёкмаган-

ми? Майли, ўқинманг. Ушбу янги асрда сизга бахт ҳамайланман. Илоҳим хастагиздан бозевоз билан бўлсангиз, кўёш оламни иситади. Дўстлик мөхри, муҳаббат сеҳри дилларни иситади, нурили килидади. Албатта муҳаббати, муруватли, саҳоватпеша, хаёли бўлишига ин-

тилинг. Шундагина севгингиз саройнинг сultonонини - севикили маликаси бўласиз. Рўзғор эса истироҳат боғи эмас. Баланд, пастига бардошли бўлсангиз, албатта манзилига етолмаган умидларингиз ўз агасига, ўз қасрига етиб боради. Сизга чек-циз бахт тилаб қоламан.

Машхура ИСОКОВА
Андижон вилояти,
Пахтабод тумани

ЭСЛАТМА: Ёшим 31 да. Севимли шимм бор. Топиш тутшишим ёмон эмас, оила-да ҳаммага керакман. Дунёда мени ҳам дардимни эшиштадиган сирдошим бўлса дейману, аммо...
НАРГИЗА

Кадрли Наргизахон! Сизнинг мактубингизни ўқиб, сизга ҳам ёзмоқдаман. Бир кам дунё. Бахт

6 Оила ва жамият

Oila va jamiyat

**Азиз отажонимиз
Облокул БОБОҚУЛОВ!**
Шуцилан күниниз күнүгү бүжүм!
Сиз таңк тағлымы ба маданият
сөздөңдөң үзүк таңылар менен көлөннөд.
Хөзүр әзм магалланин күбенү
ташшина шөвкисиз. Ишеб,
фарзандларининизин шоддина,

бахшиша шөрб үзүк үзүк үйрүп түрнү.
Умр йүлдошингиз Гулнора, ўғлингиз
Түргун, келинингиз Шахноза, наби-
раларингиз Шахло ва Дурдана

**Азиз фарзандимиз
НОДИРЖОН ва
жажки кизалоги-
миз ЗАЙНАБХОН!**
Сиздәнин шүиплан
күниниз билан
таббиеклаб, сиздән
сөзлик, үзүк үмр ба бахти шайланып. Соңмо
яқнилағанин бахтина онома бүлгүп!
Исломовлар ва
Алихоновлар оиласи

**Азиз холажоним
КАРОМАТ
она!**
Сиздин 14
феврал
түүзінде
күниниз
билан
таббиекламан. Сиздә
Аллохдан сөзлик, үзүк үмр,
омад тилямап.
Мұхайде

**Азиз ва ардоқси
Собит қори ўғлы
СОБИТХОН ва
ШАРИФАХОН!**
Сиздағын 18 ғевраль күни
нишопланадын 60 ёттаниң билан
иши қалыптан таббиеклама. Соң
бүлгү фарзандлариниз камолиниң күрнис
Аллохдан сәфәр қоламыз.
Этиром ила волидангиз Камолхон, кизларингиз
Фосияхон, Покизахон, Фотима ва Зухрохон

Хурматли ФАХРИДДИН ака!
Сиздін табаллуд күниниз билан
самимин мүбәсәфек шатасын. Сиздә
сөзлик, үзүк үмр, онлардың бахти
ба омад тилямап ила

**Оила аъзоларингиз
хамда дүстларингиз**

Яшаш даңбын әкан мұндағы дұлаға өф.
Шарғ әтмасын сиздін омад, бағыт, бағдар,
Умр әтмасын таңылар менен түр.
Шарғ әтмасын төз бағыт үзілділік, сұрғы.
Күнин күншіліккін мұндағы бағыттын,
Марғана бәзделін дыл дағыларини.
Сиз сөзин ғыл-қыз, сиз сөзин үз өф.
Сиз билан әзимита бүжүм бахтиңе.

Хурматли ЭЛЁР ака!
Сиздін табаллуд айеминиз билан таббиеклама.
Ишарнегиздең амадағы тилямай.

**Аканғиз Хайрулло, келинингиз
Насиба, укандың Шавқиддин
ва Жамшид**

**Хурматли Мұқаддасхон
МҮМИНОВА!**
Сиздін 16 ғевраль - табаллуд күниниз билан
иши ділдан күтпіліккін, үзүк үмр, оқшат-саломаткіш
ишилділік, тәхфанидан күнү, лағын лабинніңдан
табасару армасын. Фарзандлариниз камолини
күрнис. Эхтаның билан

**Санаев Х, ўғилларингиз
Яшнарбек, Жаңонгиржон**

Сиздін ағымнаның бүріншін әйледа илк бор
ишилділіккін шүиплан күниниз - 61 да
түзүннен шындағы күтпіліккін. Биң
фарзандларинизин бахтина соң бүнни.
ХХ асфа өрнекшілік өзбекстанда XXI асфа
жарнамасында шылдақшының.
Ошамыз ғайын ота билан бізнесиң бахтимніңдан
күбенү үзүк үмр күрнис.

Ўғлингиз Худойназар

Кашқадаре вилюяты, Китоб туманиндағы А.
Кодирин номлы 49-урта мактабдан Жаббор
ров Ҳабибулло Тошпұлатович номига 13-
июн 1998 йилда берилган. О.Р.-Г 0006905
раками аттестат йүқолғанлығы сабабы
БЕКОР КИЛИНАДІ.

Тошкент шахар, Шайхонтохур туманиндағы Х. Исломов номлы 41-урта мактаб томонидан 1993 йылнан 12 июнні Ахунходжаева Мунавар Камоловна номига берилган АУ 314118 раками аттестат йүқолғанлығы сабабы
БЕКОР КИЛИНАДІ.

Табиии дори-дармоп махсуслары
билан сил, пес-мохов, бүғин, тери, қанд,
рак хасталиктарын даволаймыз.

Тел: 75-43-38

Озиш, семириш, ажин, қабзият,
хүснүзүларлардан фориғ бўлишга
ёрдам берамиз. Мавзумот учун тел-
лефонлар: 74-71-29. 19 дан кейин.

ОИЛА – 6
38 ёшли, уй-хойи бор, фарзандсизлик
түфайли ажрашган. Олий маълумотли
ўқитувчи аёл үйим-жойим дейдиган,
оилапарвар 48 ёшгача бўлган арқак киши
билан танисиб бахти оила курмоқчи (1-
2 фарзанди бўлса ҳам майли).

**Икки хафталик амалий
косметология курслари.**
Тел: 34-55-50, 46-79-24

МАШАҚҚАТГА ДОШ БЕРИБ ЯШАРДИМ...

Ишонган күнгил баъзан алданар экан.
Мен ҳам севиб турмуш қурғанды. Минг
ағасус-надоматлар бўлсинки, умид билан
бир ёстиқка бош **Қайда ўзи ўша бахт?**
бахтимни топишим ке-
кўйған турмуш ўртогим
орадан иккى иштимай бошқа киз билан
танишиб, ўша қизга уйланиб кетди.
Хозир ёшим 30 да. Бир фарзандим билан
ажрашиб, уч йилдан бўён ота-онам-
нинг ўйда яшаемпман. Шунча йиллик
орзу-умидларим сўнди...

Яхшиямки, олий маълумотлиман - севимли касбим бор. Оғир кунимда кизчам билан овундим. Аммо, мен ҳам ўз бахтимни топишим ке-
кўйған турмуш ўртогим
орадан иккى иштимай бошқа киз билан
танишиб, ўша қизга уйланиб кетди.
Хозир ёшим 30 да. Бир фарзандим билан
ажрашиб, уч йилдан бўён ота-онам-
нинг ўйда яшаемпман. Шунча йиллик
орзу-умидларим сўнди...

Д.

ЁДНОМА

Хар тун тушларимда сени кўраман,
Хар кун хаёлимда кулип турасан.
Кучогимни очсан қочиб кетасан,
Дунёни тарк этиб кетган, Бегижон!
Эсласам вужудим титраб кетади,
Дараҳтлар баргини йиглаб тўқади.
Жигарим! Ҳар лаҳза қадринг ўтади,
Дунёни тарк этиб кетган, Бегижон!
Сенгина отангнинг чироғи эдинг,
Чироғин кеч ёқиб эрта ўчирдинг.

Хотира - муқаддас

Кулгу билан келиб йиглатиб кетдинг,
Бемахал дунёни тарк этиб кетдинг.
Бегалижон, сенга кўнгил қўйгандик,
Орзу-хавас билан тўйлар кутгандик.
Кўёвлликка етмай кетган, Бегижон,
Бизларни кўйдирб кетдинг, Бегижон!

Зебо НОРОВА

Тошкент,
Юнусобод тумани

“Оила ва жамият” ўйтномаси

Килган яхшиликларинг
гар одамлар билмаса,
Хамма сендан нафрлатланиб
гарчи юзин ўғирса,
Аввал айбни эр йигит
ўзингдан кидир,
Менда ҳеч айб йўқ деган
сўзингдан кидир.
Умода Йўлдошева

ҚИДИР...

Фарзандларинг сени ҳечам
хурмат қилмаса,
Оилангда кут барака асло
бўлмаса,
Аёлинг сени ташлаб
агар уйига кетса,
Чувал айбни эр йигит
ўзингдан кидир,
Ленда ҳеч айб йўқ деган
сўзингдан кидир.
Ілаб юрган орзуларинг
гар амалга ошмаса,

“ХОЛИС-УМИД” ФИРМАСИ курсларга қабул қилади:

Бу ерда сизга, Бурдадағы инг сүнгиги модалар асосида осон ва тез мукаммал бичиб-тиши үрганиб олишингизда сизга мақалали дизайннерлар ўз иши соҳасини уста мутасассаси холисона ёрдам берадилар.

2-ойлик

Торт ва салат (Европа усулида, бур-
да бүйича).

Массаж (ёш болалар ва катталар
үчун).
Әркаклар костюм шими.

Аёллар костюм, плаш, пальтоси.

Косметология (амалиёт билан).

Диккат!!! 2001 йил февралдан бошлаг махсус кичик гурӯхларга (3-4 кишидан
иборат) қабул қилиш ажшинишиш болалар.

Хар куни якка тартылади олип Борзиган умуми мешгуллар давомида марказ

куларининг ҳар бирини бир ойда ўзлаштирасид. Битигранларга диплом берилади. Қабул ҳар куни (жакшылардан ташкил) соат 10 да 12 гача.

Манзил: Пушкин кўчаси, 7-й, 3-биснес мактаби, 4-қават, 524-хона.

Мұлжал: Метронинг «Амир Темур» бекати, ДЭУ-Банк. Тел: 76-71-95, 162-49-85 (кечкүрүн).

3-ойлик

Бичиш-тиши (сиз холаган фасонда).
Ақушерлек (амалиёт билан).

Сартарошлик (амалиёт билан).

Парда-покривал (замонавий Элита усули-да).

Инглиз тили (бошловчи давом эттирув-чилар учун).

“ДИЛОРОМ” ўкув маркази таклиф этади

2 ойлик

1. Компьютер билимлари.

2. Замонавий бухгалтерия хисоби.

3. Зардзилек - Бухорча.

4. Тикиш-тиши, моделлаштириш. (ен-гил ва устки кийимлар).

5. Замонавий пардалар тикиши.

3 ойлик

1. Компьютерда бухгалтерия хисоби.

2. Инглиз тили (бошловчилар давом эттирувчилар учун).

3. Тикиш-тиши моделлаштириш (ен-гил ва устки кийимлар).

4. Манзил: Абай кўчаси, 4 “А”-үй, 1-қават, 114-хона.

Мұлжал “Алишер Навоий” метро бекати.

Тел: 144-03-25, 23-84-15

Мен ила ва
ят "нинг
исимин. Тор
сурод келчроқ
борми, яшса бора.
Мен 37
иб хали
арта хеч
ичиним
дим, ле-
дошлал-
оилсал, им
ти тор-
ман, деб уч
кемли кол-
ни билмас-
хотин, бол-
кимасди. Шундай-
ни сұраб ке-
дандыр эш-
га Аллох та-
лага 40 күн-
рух ато эт оламдағы
базылардан
екан. Бу
келгүнчика
Бу гапни з-
оз енгил то-
Балки аёй
йил

Хат ездим. исимин
Мехрилдин, бообур оиласнинг түнгичи
ман, олий маълумотли, топармон-тутар-
мон, хушчакъа эдим. Ота-онам ва
ўзимга маъқул киз билан 15 ийл
аввал ҳаётимни боғладим.

МЕНУ

ни учун жуда рашик қылардим. Шу түфайли үйкүшті ташлашга, ишада кетишін мараж бүрді. Боянда қаттың қаршилик қылди. "Иш-үйкүш дессанг, қаттаң күні", - дедім. Мен уни кетмаслығынан ғана билардым, чунки у хомиладор эді. Колаверса, уннинг сабрли-чидамыл эканини билардим. Қайтишни эса ор-номус деб биларды. Түйимизге бир йил бўлгандга кизил бўлдик. Гарчи ўғимиз бўлишини хоҳлаган бўлсам-да, юзимиз ёргу бўлгандан жуда курсанд бўлдим. У бўлса фарзандли бўлгач, бола билан овора бўлиб колди. Уни оиласиздан хамма яхши кўрарди. Отам у нонушта вақтида бир оз кечикка сиз сувадиди кимлади. Бизни, яъни онамни, мени, 5 та синглимни ва укамни отамиз аёлнимни хурмат килишига, эъзозлашга, химояни килишга чакириради. У ҳам шуларга лойик эди. Ишдан кеч кайтсан хамма ўйнаб-кулиб, кучок очиб кутиб оларди. У билан гёй ўзимни осмонда хис қиллардим. У жуда чиройли, ҳатто жахни чикса хам янада тўзал бўлиб кетарди. Орадан бир йил ўтиб яна кизил бўлдик. Мен бундан унча курсанд бўлмадим. У эса мэндан хижолат бўлиб, ҳатто сути қочиб, ахволи оғиралашди. Отамни далласи сабаб у ўзини кўлга олди. Чакалок 4-5 ойни бўлгандагига уни сўйдим, чунки у худди менинг ўзим эди. Кизларим менинг жуда яхши кўришар эди. Аёлмам хамма жуда сезвар, собиғин яшар эди. Уришиб колсак⁶ бир баҳона билан ё у, ёки мен тезда ярашиб олардик. Дўстларим, маҳалладагилар, қариндош-уругларимнинг менга ҳаваси келарди. Яна бир йил ўтиб у хомиладор бўлди. Хамма ноҳушиллар шундан кейин бошланди. Онам ўзииздан аъло кўрган келинини кўрса ўзини ташлаб ўюбордиган бўлди. Менга: "Сен кўймасанг, мен уни кўйман, жавобини бер", - дерди. "Ойжон, бир оз сабр кайтайлик, эсон-омон котулиб олпсин, яна хизматингизни ўриннатади, кўнглигинизни олади", - дедім. Лекин улар мэндан ранжиб: "Хотин ўйлунгда, бола белингда, онани тополмайсан", -

деб унинг камчиликларини
очиб ташладилар, "Болани
тумгасин овора бўйли, бар-
бир уни бу ерда яшаттир-
майман", - деб туриб олди-
лар. Аёлим хам худди гапла-
шиб олишгандай: "Ойинни
кўрсам, негадир ўзимни
ёмон хис киласман, балки
хадеб: "Сиз билан баробар
тушган фалончининг келини
үйл кўрибди, туғуни карин-
дошимизнинг келини үйл
кўрибди", - деявергланлари
умни, билмадим, кўрсасам
ман", - деди. Аввалига улар-
ни

этибор бермадим. Кайно-
можароси деб ўйладим. Кун-
имда тинчлик йўколиб, уруш-
табий борварди. Уйга келгим
ди. Бошим қотди, нима қилиш-
дим. Онами десам - оилас-
чақам десам - онами кўзим
Боши берк кўчага кириб қол-
я якин бир танишим кўнглил-
олди. Менга бир вақтлар ким-
итганини сўзлаб берди. «Аёл-
ло томонидан берилган ҳоми-
да жон ато этилар экан, яъни
лаб экан. Ана шу руҳ ташки
баззиларни жуда ёқтирадар,
эса ёмон қабул қилас-
кабат бола дунёга
давом этаркан».

шитиб
ртдим.
им

БАХТИ ИЧИД ТҮРТ ХОМИЛ КҮРГАНЫ УЧУН АСАБЫ ЁМОНЛАШТАН ДИР ДЕБ ТАХМИН КИЛДИМ Хомиласи 4 ойлик бўлганди

мдаги вазият анча оғирлаш
м келинини хайдар, у бўлса
ўйлигим чиқади", - деб кетмас
-б ойча но-
и, лекин на
на, қарин-
кайнона-

буми би-
Үйлай-үйлай онамни хам-
ам кизғониб, болани абор-
та аёлимни күндиримокчы-
ам индамадилар. Лекин аёлим-
ирлаганини, агарда олдиса-
мени, уйимдагиларни, ўзин-
ирмаслигини, Худодан кўрки-
б кўнмади. Мен хам бўш кел-
амиз бахти, тинчлигизим, бо-
мен учун шундай қилишга уши-
пидим. У индамай бир хафтада
кояси тўлдими, ёки Алло-
ми билмайман, у болани ол-
ка ахд кигланни айтди. Бундан
ранжидим, уйимдагилар хам-
кини танимай қолди. Отам-
сан, мэндан, барча оила атъо-
ни воз кечса ҳамки, боладан-
ни билдири. Жаҳл устидада
хақоратлаб ташлиди. Шу ба-
ровида мен, оила азоларим-
нида, у икки фарзандим билан-
нида алоҳида яшай бошладидик-
нида яшаб бир-бираимизни
аплаша олмасди. Уни юрати-
гим, у билан узоқ сухбатлаш-
ди. Дар кечкада яшаб бир-бираимизни
билишни кимни танимади. Ах-
лоҳида яшай бошладидикнида
яшаб бир-бираимизни аплаша
олмасди. Уни юратигим, у билан
уюз сухбатлашди. Дар кечкада
яшаб бир-бираимизни кимни
танимади. Ахлоҳида яшай бош-
ладидикнида яшаб бир-бираимизни
аплаша олмасди. Уни юратигим,
у билан узоқ сухбатлашди.

Лекин ота-онамни дилинин крат күлгаган учун уни кечи. Хуллас, аёлм ниятияга этиб. Түргүкхонаға мен ҳам, ота-омрадик, ҳабар ҳам олмадың. Ўғил күрганым билан табди. Мен бундай бўлишини кутган ун үзимни йўқотиб кўйдим. А кандай бориб қолганинни. Үзимда йўқ хурсанд эдим. Уни хозирок кечиришга тайшаттоқи кечирим сўрамоқни. Түргүкхонадагиларни гапиб кўйди. Ўша куни кўзи ёрни аёллар ўғил кўраверишибди. Мига адаш бўлган аёл ҳам ўғилекин факат мени аёлм кизинча газабим кўзиб, шифкорчи бериш ўрнига уларни котага отилиб чиқиб кетдим. Ҳаттанилк хакидаги гувоҳномадим. Бошقا шахарга бизнис

нес баҳона кетдим. Ҳудди иккинчи қизим дунёга келганидаги каби. Шу кеттаним чи 1-15 ой йўқ бўлиб кетдим. Уйга келсан, у ҳалиям шу ерда – уй бола билан алоҳида яшаётган эди. Уни кўриб, росстини айтсам, ачинчи кетдим. Бориб бағримга босгим, болаларимни кучгим келди-ю, нимадир йўл бермади, уятми, андишами, ёки ўғил кўрмаганим алам килибди, хуллас билолмадим. Учинчи фарзандим туғилганда оиласизга дарз кеттанди. Уни тикилаши Фойсадид йўқ, деб хисоблаган ота-онам маслаҳати билан биз ажрашдик. Одатда ажралишдан аввал эр хотинга уч марта: "Кет, йўкол, талоқсан", - деб айтиши керак экан. Мен бўлслам бор-йўғи бизни яраштиришга ийғилган бир уй одамлар олдида ота-онамни каттиқ ранжитганни учун, хатто у кечирим сўраса-да, мен: "Овора булманглар, ҳаётимиз энди бўлмайди", - дедим. Шу охирги сўз тақдиримизни ҳал қилди. Менинкига бир ўзи келган аёлим 4 киши бўлиб кетди.

ЧИК ГАЧА
КҮНИКОЛ-
МАЙ ЮРДИМ, ИЧ-
ИЧИМДАН ЭЗИЛДИМ.
УЙДАГИЛР БҰЛСА КЕЛИН-
ТОПИШ БИЛАН ОВРА ЕДИЛАР.
ОРАДАН 2 ІЙЛ ҮТИБ УЛАР ХОЛИ

Срадан 2 ийн утас холим-
күмийг бир кызга үйлдэл-
хиз хам яхши эзэн. Лекин барил-
алги аёлимга ўшшата олмадим.
оилам билан 10 ийл яшасам
лох менгэ тирнок бермади. Бор-
бibu дүхтэр, кылмаган муолажа-
колмади, хаттохи мана-ман дэ-
королр хам ёрдам бера олма-
да, ота-онам уни жавобини бе-
ли, таввакал янга бир улланышим-
хат беришид. Мен уларга рад
и бердим. Ота-онам агар уни
аввалиг аёлмими, болаларими
олиб келишиг вавда
беришиди. Мен бундан
ичимдээ жуда хурсанд
эдим. Үтган ийллар да-
вомида уларни очиж

а-ота-онамни бирров кўриб қайшархада милллати бошқа бўлган билан бизнес қиласмиз. Мен да, гоҳида мәҳмонхонада яший мени хәттимни билишади. Шундай биринчи оиласнгани ҳам олиб ўзимиз сенга ўй ҳада қиласмиз, яёт кечираисизлар, балки Худо йиллик ҳам бўларисизлар. - деб айтди. Менда бўлса бунга журашиб

етишмайды. Ҳозир борсам у мени ке-чиришини, ақалы болаларым учун ке-чиришини ич-ичимдан хис қиласман, ле-кин энді бориша үлламан. Шунда ар-мон қиласман: ота-онам мен учун, ме-нинг баҳтли бўлишим учун уни ўшанды кечиришганида эди, аёлнинг сўрама-санг ҳам, болаларингдан хабардор бўлиб турмасанг мен сендан розимас-ман, оқ қиласман деб пўлиса қисалар эди, ёлғондан айтишса ростдан учеб бо-раддим. Шу пайтагча шунни кутиб я-япилман. Ахир менинг ҳам сингилларим, укаларим, ошиналарим каби баҳтли яшашига ҳаққим бор-ку. Канийди шу гап-ларни ота-онамга очиқ айта олслам, канийди мени баҳтим учун улар ҳам биргина аёлим-ning ёшлик, тезлик килиб кўйган ҳатосини кечирисалар эди, ду-нёда мэндан-да тўюкс одам бўлмас-ди. Шунда улардан миннатдор бўларидан.

Менга үйсангизниң бори ўз-

мана, уйланганим а бир иш
бўлди хамки, учинчи аёлимда
хомила йўқ. Мен хали ундан фарзанд
кўриб, то уни кўлумга олгунчма, би-
ринчи фарзандим оиласлик, фарзандлик
бўлади, яъни мен бува бўламан. Шу-
ларни ўйлаб эзиламан. На туғилган кун,
на байрамда уйга бормасам дейман,
чунки ҳамма сингилларим, укаларим ўз
умр йўлдоши, болалари билан келиша-
ди, мен эса ёлғиз. Шунда менга алам
киладиган жойи, мен тўнғич Фарзанд
бўлганим учун хам уларнинг тўйларида,
бешик тўй, ўғри тўй, ховли тўйларида
елиб-югуриб хизматда бўлдим, асл-асл
сугува-саломлар килдим, топганимни
шуларга сарфладим. Болаларимга эса
бирор марта ҳам ўз холимча на бир ки-
йим-кечак, на озиқ-овкат олиб бориб
бермадим. Лоакад жигарларим уларни
холидан хабар олишибмади. Ўзим бўлсам
энг кам иш ҳакининг 50 фоизи хисоби-
да, давлат тайин килган алиментини
тўлаш билан чекландим, холос. Битта-
гина акаларини баҳти учун ота-онам-
ни йулага солишини ўйлашибмади.

Шу ўринда мен барча ота-оналардан ўзларининг обрўларини, мавқеларини, бойликларини бир зум унугтиб барча

Фарзандларини бирдек күришларини илтимос қилардым. Оёклари остига ётиб кечирим сұраган одамни босиб үтмасдан, кечирим бўлишиларини сўраддим. Ахир Аллоҳ уларнинг ҳам қайси билуноҳариниң шунчак кенингизди

САНЬАТКОР БҮЛИШ ОЛИЙ БАХТ

Сұхбатдошим - Озода АБДУЛЛА-
ЕВА, Олим Жұжәев номидаги Сир-
дарё вилояты мусықали драма те-
атрининг етук актри-
саларидан бири. У
25 йилдердің аны шу
күтүлгүн даргоҳда фа-
олият күрсатып көлемекта. Озода
опа шу пайтта қадар 60 га яқин
хилмә-хил образлар яратды. У
Ўзбекистонда хизмат күрсатған
актист.

- Озода опа, санъатга кириб ке-
лишингиз хакида гапириб берсан-
гиз.

- Санъаткор бүлиш болаликдаги ор-
зуим эди. Мектәп саҳнасида қандай
күрнишлар, спектакллар намойиш
етилмасин, албатта бирор бир образ-
ни ижро этишига ҳаракат қылардым.
Масалан, "Бой ила хизматчи" да Гул-
баҳор, "Алишер Навоий" да Гули. Шу-
нингдек, берилип күшик ҳам күйлар-
дим. Ўқитувчим Кўлдош Бекмирзо
мендаги санъатга бўлган қизиқинши
жуда яхши билардилар. Адабиёт дар-
сида шеърий мисраларни, парчаларни
кўпроқ менга ўқитарди. Айниска,
кўшик кўйлаётганимда ўзимни ос-
мондагидек хис этардим. Ана шун-
дай қизиқшарим сабаб Тошкентда-
ги Санъат олийгоҳи менга ўз бағри-
ни очи.

- Тұрмуш ўртогингиз Адҳам Аб-
дуллаев ҳам санъаткор. Сизлар
хамиша биргаликда, ёнма-ён фа-
олият күрсатып келасизлар. Адҳ-
ам актаниян бошқа касб эгаси
бўлишини хоҳармандингиз?

- Ростини айтганда, санъатнинг ма-
шаққатли йўлини босиб ўтишимга ва
ушалайдан орзу-хавасларимнинг ба-
рига Адҳам акам сабабчилар. Ким
билисн, агар у киши ўзга касб эгаси
бўлганида санъаткор дилини, тили-
ни тушунармидилар?..

- Борди-ю, кайта туғилганингиз-
да яна санъаткор бўлишини хоҳлар-
мидингиз?

- Бу ҳақда кўп ўйлаб кўрганман. Ле-
кин бошқа касб эгаси бўлишини хоҳ-
лармидингиз ким келтиролмаганман. Санъ-
аткор бўлиш мен учун олий баҳт.

- Сиз учун яшашнинг мазмуни ни-
мада?

- Аёлга аввало оналик баҳти насиб
этсин. З нафар фарзандим бор. Мен-
инг орзуим, кувончим ва баҳтиш
шулар.

- Қайси актрисаларга ҳавас қила-
сиз ва уларга ўхшашни хоҳлай-
сиз?

- Ўзбекистон ҳалқ артисти, мархум
Лутфихоним ая Саримсоқова менинг
идеалимдаги актисадир. Ая талқи-
нидаги ўта иқтидор билан яратилган
образларнинг аксариётини она таш-
кил этади. "Адолат", "Нурхон", "Шаш-
мақом", "Махаллада дув-дув гап" да-
ги она образлариниң бир эсланг. Лут-
фихон ая ҳам салбий, ҳам ижобий
ролларни жуда қиёмига етказиб ижро
этарди. Мен кейинги ўн йилларда,
айникса она образларини ижро эта-
ётганимда Аянинг бекиёс маҳорати-
ни кўллашга ва унга ўхшашга инти-
ламан.

- Озода опа, сиз хувовоз хонан-
да сифатида ҳам яхши танилган-
сиз. Турли миллат кўшикларини
кўйилмақом ижро этасиз. Эшити-
шимча, концертларингиздан би-
рида қозоқ ва кирғиз
из миллатига мансуб
кишилар сану-манга
бориб қолганими...

- Ҳа, бу воқеа Сирдарё туманидаги
"Малик" ҳўзлигига юз берганди. Ўшанда қозоқча "Танишинг келади",
киргизча эса "Тўймарим" кўшигигина
ижро этандим. Ижроимдан сўнг кирғиз
ва қозоқ томошибинлар ўртасида
бахс кетибди. Қозоқчиши "бу артист
қизимиз али қозоқ бўйла керак",
деса, кирғизчиши "йўқ, ўзимизнинг
киргизлардан", - деб мақтаниди. Хул-
лас, бу жанжални паспортим барта-
раф килди.

- Ўтган йил Сиз учун кутлуғ йил
бўлди. Сиз вилоят театрлари ўрта-
сида ўтказилган "Саҳна малика-
си" конкурсида голиб деб топил-
дингиз. Ушбу номга сазовор
бўлганингизнинг боиси нимада?

- Бундай номга "Аёллар фарёди"
спектаклидаги Саодат образини
ижро этганим учун эришдим. Саодат-
нинг эри урушда, кизамик тошган
гўдагини уйга ташлаб далада меҳнат
қиласи. Бирор, кўнгли жигаргўшаси-
да. Партиком аёгла: "Рухсат беринг,
бирровгина боламни кўриб келай",
деб ялиниб ёлвораверади. Кўз ёш-
ларини оқизади. Балки бу образ то-
мошибинларга маъқул тушгани учун
ҳам менга шу номни маъқул кўриш-
гандир.

- Сизни "супер-тўлки" дея ҳам
баҳолашган. Тўрими?

"Корин ботир" зартак-спектаклидан
сўнг бу гапни драматург Ҳайтмат Ра-
сул айтгандилар. Ўшанда Тулки об-
разини ижро этандим.

- Аср бошида қандай тилакла-
рингиз бор?

- Биз санъат ахли қалбларга ёруғ-
лик, яхши кайфият ато этишига ҳара-
кат қиласи. Тинчлик, хотиржамлик
бор жойда санъатимиз, маҳоратимиз
ни кўллашимиз. Илоҳим, дунёмиз тинч
бўлсин. Оллоҳ ризку насибасидан да-
риғ тутмасин.

Севара НОРБЎТАЕВА,
Гулистон шаҳар
Х. Олимжон номидаги
3-мактаб ўқувчisi

Оила ва жамият

УНИ УМИД БИЛАН КУТАЙМИ?

Боши ўтган сонларда

Лекин уни у ерда, яъни қамодка қий-
налганини ўйласам томоғимдан овқат
ўтмайди. Ўзимни кўярга жой топа ол-
майман. Хулас, Содикнинг суди бўлди.
Содик 5 ярим йил беришид. Мен неча йил бўлса ҳам унди барбибр
кутаман, - деб аҳд қилғанман. Дўстла-
рим, танишларим, яқинларим "Содик-
ни энди унун", деб маслаҳат беришяп-
ти. Мен эса бундай кила олмасам ке-
рак. Наҳоти Содикни бошига иш-туш-
ганди уни ташлаб кетсам. Йўқ, йўқ,
асло. Менга яқинларим: "Бундай юрмам,
отангни мансабдор ўртоқларидан бири-
нинг ўғлига тегиб

мен бошим-
дан ўтган сав-
доларни бир-
ма-бир яшир-
масдан ёзиш-
га ҳаракат
килдим. Фа-
қатнина ис-
мларни тўлиқ
ва очик ёзиш-
га журъат
кила олма-
дим. Бунинг
учун мени ке-

О. МУҲАББАТ

чирасизлар деган
умиддаман. Азиз
юртдошларим, янги йилда, янги аср-
да ҳаётда бошқа қоқилмаслигим учун
мендан маслаҳатларинги аямай-
сизлар. Бошимга тушган бу кўргулик-
ларни ениш учун қандай йўл тути-
шим кераклиги хакида Фикр-мулоҳа-
залингизни билдирасизлар, деб
бўлса, Содик муддатидан аввал чиқа-
ди, деган умиддаман. Мана азизлар,

НОДИРА

БИР КЎРИШДА...

Тошкент-Сирдарё автобуси жўнаши-
га 10 минут колди. Одамлар автобусга
шошиб-пишиб чиқиб, жой-жойларига
ўтира бошлидилар. Ўзига бино кўйган
бўйигит автобусга чиқди ва кўзи
бирдан китоб ўқиб ўтирган, келишган
қизга тушди. Унинг олдига борди-да,
дўрилдик овозда сўради:

- Ўнингизда ҳеч ким йўкми?
- Йўқ, - деди майин овозда қиз.
Иигит кўлидаги тўрхалтасини тегага
кўйиб, ўтириди.

Автобус кенг йўл бўйлаб оҳиста ке-
тарди.

Кизнинг ёнида ўтирган йигит зерик-
ди шекилли, у ёқ-бу ёқдагиларга кўз
ташлаб, чўнгтагидан сигарет чиқариб,
чекмоқчи бўлди. Ёнида ўтирган киз
бирдан асаби ҳолатга келиб:

- Кечирасиз, автобусда чекиши ман
этилади. Ахир, ён-атроғингизда қанча
одамлар ўтириди,- деди.

Йигит индамига сигаретани чўнгтагига
солди ва қизнинг кўлидаги китобга
назар ташлаб деди:

- Қандай китоб ўқияпиз?
- "Иқтисодиёт назарияси", қиши им-
тихонимизда шу фандан имтиҳон бор
эди.

Кизнинг майин, очиқ чехра билан га-
риши йигитга ёқимли туолди.

- Исмингиз нима? - сўради йигит.
- Наргиза.

- Исмингиз жисмингизга мос экан,
деди йигит янга илжайиб.

Киз индамай китобни ўқиб ўтираверди.

- Кайси университетда ўқийсиз? -
деди йигит янга.

- Иқтисодиёт университетида.

- Нима учун бу университетда кирган-
дилар? Ахир киз болага бу касб тўғри кел-
майди-ку! - деди йигит янга илжайиб.

Йигитнинг илжайиши қизнинг фашига

тегса-да, индамай ўзини босди. Орага
жимлик чўқди. Автобус Тошкентта
кириб келар эди. Киз китобини ёпиб
сумқасига солди. Йигит бўлса ундан
кўзини узмай ўтиради. Бу холат қизга
нокулат тулодими: - Мунча тикилиб
қолдингиз?- деда сўради.

- Наргиза, тўғрисини айтгам, менга
жуда ёқиб қолдингиз. Мени ўзингиз-
га мафтун қилдингиз. Тошкентда сиз-
ни қаердан топсан бўлади, - деди
йигит.

- Ўйлаб гапирияпизми, мен сизни
биринчи марта кўриб туришим, -
деди киз.

- Мен ҳам сизни биринчи марта
кўриб туришим, - деди йигит.

- Кўйсанғич-чи, бу гапларни, ахир
ўйлаб гапирияпизми? Кейин бу гап-
ларнинг афсус қиласиз...

- Йўқ, Наргиза, сиздек қизга ошиқ
шайдо булиб қолганимга бир умр аф-
сус қимлайман,- деди йигит.

Орага яна жимлик тушди, автобус шу-
вақт бекатга келиб тўхтади.

Киз секин ўрнидан турмоқчи бўлди.
Йигит ҳам ўрнидан турби, кизнинг сум-
касини олиб автобусдан тушишига
ёрдам берди. Киз йигитнинг орқаси-
дан автобусдан тушиди ва бир оёғи
оқсоқланиб йигитнинг олдига келиб:

- Раҳмат сизга, хайр, яхши қолинг,-
деда сумқасини олиб, оқсоқланганича
юриб кетди.

Йигит индамай орқага тисарилди.
Бир муддат қизнинг орқасидан тики-
либ турди ва таксига миниб жуфта-
гини ростлади.

Буни кўриб турган ҳайдовчи ичада
օғир "уҳ" тортиб, автобус эшигини
ёпиб йўлида давом этди.

Шерзод ДАМИНОВ

Термиз шахри

«Оила ва жамият» газетаси ва «Саодат» журнали жамоаси Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот кўмитаси раиси Рустам Шомуродович Шоғуломовга
рафиқаси Раънохон ИНОЯТОВАнинг вафоти муносабати билан чукур таъзия изхор қиласи.

Оила ва жамият

Маколада келтирилган фактлар, во-
кеалар, маълумотлар учун муаллиф
ватоғор хисобланади.

Муаллиф фикри таҳририят нутқати
назаридан фарқ қилиши мумкин. Фой-
даланилмаган кўлэзмалар таҳлил
килинмайди, муаллифларга қайтарил-
майди, ёзма жавоб килинмайди.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САЙДОВА

Кабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Боши мұхаррир ўринбосари: 133-04-35
Котибият, хатлар: 34-25-46
Табриклар, эълонлар: 133-04-50

«Шарқ» наширият-матбаса акциядорлик компанияси босмаси
наси. Манзил: Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-йи.

Босишига топшириш вакти - 20.35
Босишига топширилди - 20.00

Газета таҳририят компьютер базасида терилиди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»
Акционерлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - { яқка обуначилар учун 176
ташкилотлар учун 177
Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот кўмитасида № 33
Формат А-3, ҳажми 2 босма тобоқ.
Бахоси эркин нархда.
Рассом - Н. ХОЛМУРОДОВ.
Нашир учун массул мұхаррир - Х. ТЎЙЧИЕВ.
Навбатчи - М. СОДИКОВ.